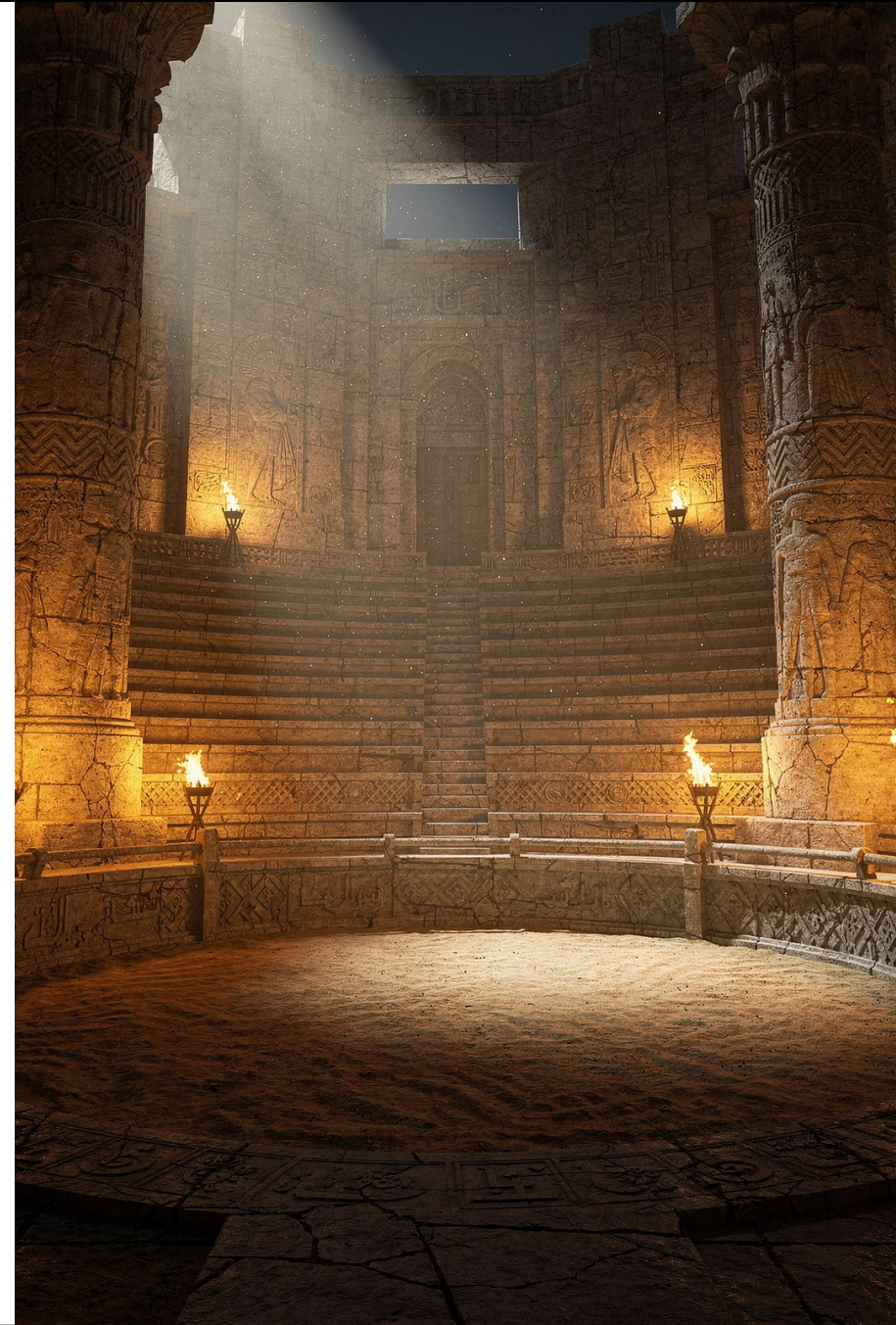

ورزش و فرهنگ در جامعه‌شناسی ورزش

دکتر امیرحسین مهرصفر (استادیار دانشگاه سمنان)

ورزش: بیش از یک رقابت

ورزش را نباید فقط مجموعه‌ای از حرکات بدنی، قوانین مسابقه یا رقابت برای پیروزی دانست. از دیدگاه جامعه‌شناسی، ورزش یک **متن فرهنگی** است؛ یعنی می‌توان آن را مانند زبان، آیین، هنر، دین، موسیقی یا لباس خواند و تفسیر کرد.

نظام معنایی

هر جامعه از طریق ورزش درباره خودش حرف می‌زند: درباره بدن، قدرت، جنسیت، اخلاق، افتخار، شکست، نظم و هویت.

فراتر از رویداد

وقتی یک تیم به نماد شهر یا ملت تبدیل می‌شود، با یک نظام معنایی روبه‌رو هستیم که نشان می‌دهد جامعه چه چیزهایی را ارزشمند می‌داند.

ارزش‌های اجتماعی

ورزش نشان می‌دهد جامعه چه چیزهایی را مقدس، شرم‌آور یا افتخارآمیز می‌داند.

ورزش در زمینه فرهنگی

معنای متفاوت در هر جامعه

ورزش در هر جامعه‌ای معنای متفاوتی پیدا می‌کند:

- فوتبال در آرژانتین
- کشتی در ایران
- کریکت در هند
- راگبی در نیوزیلند
- بسکتبال در آمریکا

هیچ ورزشی را نمی‌توان بیرون از زمینه فرهنگی آن فهمید.

ورزش به‌عنوان تولیدکننده فرهنگ

ورزش یکی از مهم‌ترین میدان‌هایی است که فرهنگ در آن تولید و بازتولید می‌شود. فرهنگ مجموعه‌ای از معانی، باورها، ارزش‌ها، نمادها و شیوه‌های زندگی است که رفتار انسان‌ها را جهت می‌دهد.

یک مسابقه فوتبال در تهران، استانبول، لندن یا بوئنوس آیرس از نظر قوانین ممکن است مشابه باشد، اما از نظر معنا، هیجان، هویت و سیاست فرهنگی کاملاً متفاوت است.

فرهنگ چیست و چرا برای فهم ورزش ضروری است؟

در ساده‌ترین تعریف، فرهنگ مجموعه‌ای از معناهایی است که انسان‌ها در زندگی اجتماعی می‌سازند و از طریق آن‌ها جهان را تفسیر می‌کنند.

1

ارزش‌های فرهنگی متفاوت

در برخی فرهنگ‌ها، ورزشکار ایده‌آل فروتن و اخلاق‌مدار است؛ در برخی دیگر، نمایش فردی و سلطه ارزشمند است.

2

مفاهیم فرهنگی

مفاهیمی مانند «برد»، «باخت»، «افتخار»، «قهرمانی» و «روحیه ورزشی» فرهنگی هستند، نه صرفاً فنی.

3

فرهنگ در بدن

ارزش‌های فرهنگی در شیوه راه‌رفتن، تمرین‌کردن، لباس‌پوشیدن، رقابت‌کردن و حتی تحمل درد تجسم می‌یابند.

بدن ورزشکار یک بدن طبیعی و خام نیست؛ بدنی است که فرهنگ آن را شکل داده، تربیت کرده و معنا بخشیده است.

ساختار آیینی مسابقات

بسیاری از مسابقات ورزشی از نظر ساختار اجتماعی شبیه آیین‌های جمعی‌اند:

- گردهمایی در زمان مشخص
- پوشیدن لباس‌های خاص
- دادن شعارهای مشترک
- حمل نمادهای خاص
- خواندن سرود و تجربه هیجان جمعی

شور جمعی دورکیم

امیل دورکیم این تجربه را «شور جمعی» می‌نامید؛ لحظه‌ای که افراد احساس می‌کنند فراتر از خود فردی‌شان، به یک کل بزرگ‌تر تعلق دارند.

استادیوم به عنوان معبد سکولار

در ورزش، استادیوم اغلب نقش معبد سکولار را پیدا می‌کند. تیم فقط یک گروه بازیکن نیست؛ نماد یک شهر، قوم، طبقه، ملت یا سبک زندگی می‌شود.

هواداری به عنوان هویت فرهنگی

هواداری فقط علاقه به بازی نیست؛ نوعی هویت فرهنگی است که در آیین‌های جمعی تجربه می‌شود.

ورزش، هویت و تعلق فرهنگی

یکی از مهم‌ترین کارکردهای فرهنگی ورزش، ساختن هویت است. انسان‌ها از طریق ورزش می‌فهمند که به چه گروهی تعلق دارند و از چه گروهی متمایزند.

هویت ملی

تیم ملی معمولاً با هویت ملی پیوند می‌خورد و احساس تعلق به کشور را فعال می‌کند.

هویت شهری

باشگاه محلی با هویت شهری یا قومی پیوند می‌خورد و احساس تعلق منطقه‌ای ایجاد می‌کند.

ارزش‌های شخصی

ورزشکار محبوب با ارزش‌های شخصی مانند تلاش، مقاومت، زیبایی تکنیک یا اخلاق پیوند می‌خورد.

هویت ورزشی چندلایه است. یک فرد ممکن است همزمان هوادار تیم ملی ایران، باشگاه شهر خود، یک تیم اروپایی و یک ورزشکار خاص باشد.

فوتبال و هویت در ایران

پژوهش‌های مرتبط

پژوهش‌هایی درباره فوتبال و هویت ملی در ایران نشان داده‌اند که موفقیت‌های ورزشی بین‌المللی می‌توانند در ساخت و بازنمایی هویت ملی نقش داشته باشند.

مطالعه جامعه‌شناختی درباره فرهنگ هواداری تراکتور نشان می‌دهد که فوتبال در ایران می‌تواند به فضایی اجتماعی برای بیان هویت و همبستگی تبدیل شود.

تیم ملی و احساس ملی

تیم ملی فوتبال ایران در لحظات خاص، به نمادی از احساس ملی تبدیل می‌شود. پیروزی‌ها و شکست‌های آن فقط ورزشی تلقی نمی‌شوند، بلکه در سطح عاطفی و اجتماعی معنا پیدا می‌کنند.

تراکتور و هویت آذری

فرهنگ هواداری پیرامون باشگاه تراکتور در ایران فقط یک پدیده فوتبالی نیست؛ بلکه با زبان، قومیت، منطقه، احساس به رسمیت شناخته شدن و بیان هویت جمعی پیوند می‌خورد.

ورزش و بازتولید ارزش‌های فرهنگی

ورزش ارزش‌های جامعه را بازتاب می‌دهد، اما فقط بازتاب‌دهنده نیست؛ آن‌ها را بازتولید هم می‌کند.

ارزش‌های مثبت

- نظم و احترام به قانون
- همکاری و تیم‌کاری
- تحمل شکست و رشد فردی
- تلاش برای موفقیت

ارزش‌های منفی

- خشونت و تحقیر رقیب
- مردسالاری و تبعیض جنسیتی
- ملی‌گرایی افراطی
- تبعیض طبقاتی

→ رسانه و مصرف‌گرایی

وقتی رسانه‌ها ورزشکار موفق را فقط با ثروت، شهرت و مصرف لوکس معرفی می‌کنند، ورزش به بازتولید فرهنگ مصرف‌گرایی کمک می‌کند.

→ مربیگری اقتدارگرا

وقتی مربیگری بر اساس تحقیر، ترس و اطاعت مطلق شکل می‌گیرد، ورزش فرهنگ اقتدارگرایی را تقویت می‌کند.

→ هنجارهای جنسیتی

وقتی برخی رشته‌ها برای دختران «نامناسب» تلقی می‌شوند، ورزش هنجارهای جنسیتی محدودکننده را بازتولید می‌کند.

ورزش، بدن و فرهنگ بدنی

بدن در ورزش مهم‌ترین محل تلاقی فرهنگ و زیست‌شناسی است. اگرچه بدن انسان توانایی‌های زیستی دارد، اما اینکه کدام بدن ارزشمند، زیبا، قوی، مشروع یا مطلوب تلقی شود، امری فرهنگی است.

فرهنگ بدنی

مجموعه‌ای از نگرش‌ها و هنجارها درباره بدن، حرکت، سلامت، قدرت و زیبایی. در ورزش مدرن، بدن اغلب به پروژه‌ای برای بهینه‌سازی تبدیل می‌شود.

بدن مدرن

ورزشکار باید بدن خود را اندازه‌گیری، کنترل، تغذیه، تمرین و اصلاح کند. این نگاه با فرهنگ مدرن عملکرد، بهره‌وری و رقابت پیوند دارد.

بدن رقابتی

بدن ورزشی دیگر فقط بدن سالم نیست؛ بدنی است که باید دائماً بهتر شود، رکورد بزند و قابل مقایسه باشد.

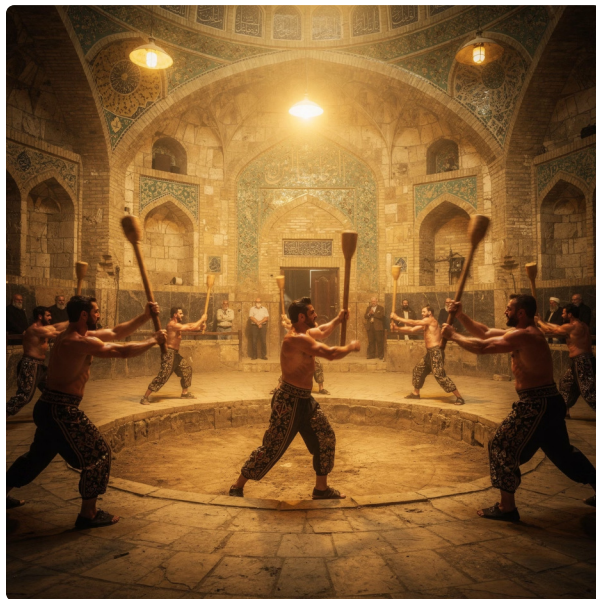
آیین پهلوانی و زورخانه‌ای ایران

میراث فرهنگی ناملموس یونسکو

یونسکو آیین‌های پهلوانی و زورخانه‌ای ایران را در سال ۲۰۱۰ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس ثبت کرده و آن را ترکیبی از حرکات بدنی، عناصر اسلامی، عرفانی و باورهای کهن ایرانی توصیف کرده است.

بدن اخلاقی

در زورخانه، بدن پهلوانی فقط بدن نیرومند نیست؛ **بدن اخلاقی** است. پهلوان باید نه تنها قوی، بلکه مردم‌دار، متواضع، یاری‌رسان و خویش‌نهاد باشد.

اخلاق جوانمردی
فروتنی و خدمت به دیگران

قدرت بدنی
تمرین با ابزارهای سنتی

معنویت
پیوند با دین و عرفان ایرانی

موسیقی و شعر
ضرب مرشد و اشعار حماسی

ورزش، دین و معنویت فرهنگی

در بسیاری از جوامع، ورزش با دین و معنویت پیوند داشته است. این پیوند گاهی آشکار و رسمی است و گاهی در قالب ارزش‌هایی مانند پاکی، نظم، ریاضت، فروتنی، فداکاری و کنترل نفس ظاهر می‌شود.

زورخانه: فضای آیینی

زورخانه فقط سالن تمرین نیست؛ فضایی آیینی است که در آن موسیقی، ذکر، شعر حماسی، نام امام علی، احترام به مرشد و یاد پهلوانان گذشته حضور دارد.

تربیت اخلاقی و معنوی

در برخی سنت‌ها، ورزش راهی برای تربیت اخلاقی و معنوی بدن است، نه صرفاً رقابت.

تحلیل جامعه‌شناختی دوگانه

تحلیل جامعه‌شناختی باید هم ظرفیت اخلاقی این پیوند را ببیند و هم امکان‌های کنترلی آن را؛ گاهی باعث تقویت اخلاق جمعی می‌شود و گاهی به کنترل بدن و جنسیت منجر می‌شود.

ورزش و فرهنگ ملی

ورزش یکی از مهم‌ترین ابزارهای ساخت و نمایش فرهنگ ملی است. کشورها از طریق تیم‌های ملی، مراسم افتتاحیه، لباس ورزشی، سرود، پرچم، رنگ‌ها و روایت‌های رسانه‌ای، تصویری از خود تولید می‌کنند.

کشتی: ورزش ایرانی

کشتی، به‌ویژه در پیوند با سنت پهلوانی، اغلب به‌عنوان ورزشی «ایرانی» و ریشه‌دار در تاریخ و اسطوره معرفی می‌شود.

فوتبال: زبان عمومی

فوتبال به دلیل گستردگی مخاطب، به زبان عمومی احساسات ملی تبدیل شده است. در لحظات موفقیت تیم ملی، خیابان‌ها و رسانه‌ها به فضاهای بازنمایی هویت ملی تبدیل می‌شوند.

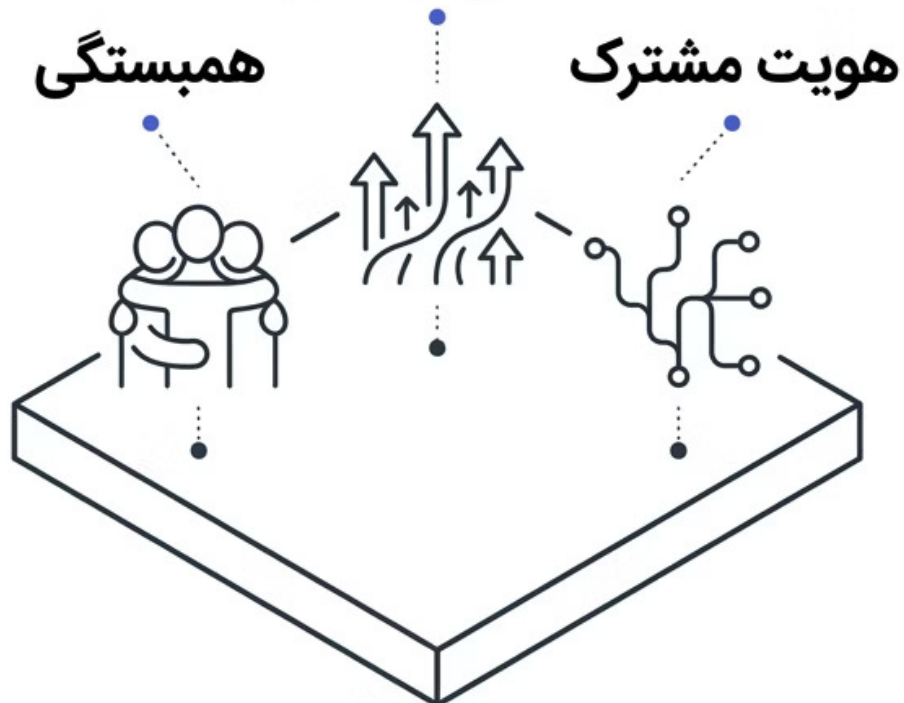
دوگانه ورزش ملی

ورزش می‌تواند مردم را در لحظاتی از شادی جمعی متحد کند، اما اگر با روایت‌های دشمن‌ساز همراه شود، می‌تواند تعصب و خصومت تولید کند.

تفاوت میان غرور ملی و برتری‌طلبی ملی بسیار ظریف است.

جنبه مثبت

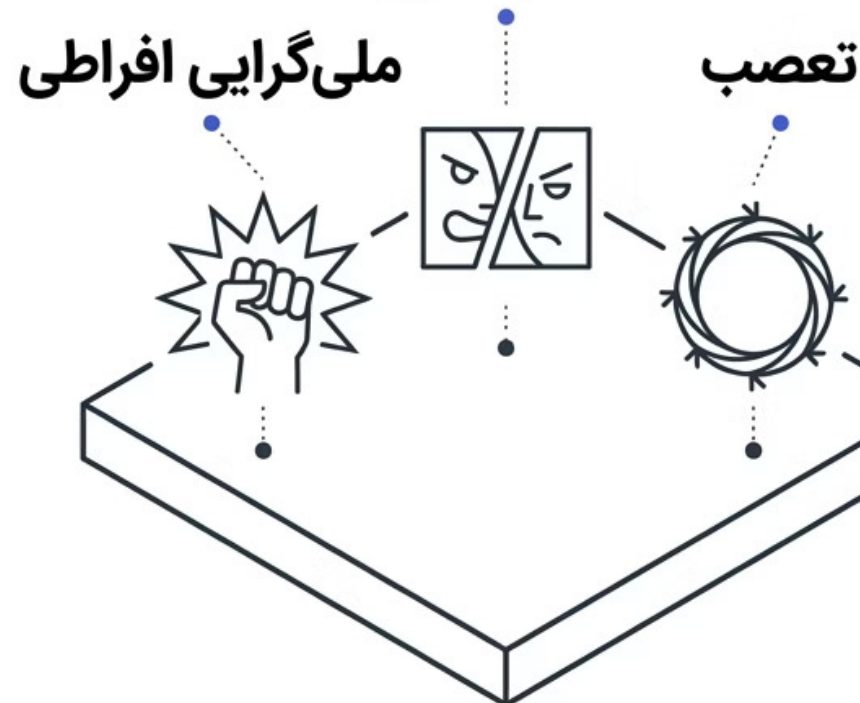
شادی جمعی

ورزش به عنوان عاملی برای وحدت و شادی.

جنبه منفی

دشمن‌سازی

خطر تبدیل تعصب ورزشی به دشمنی.

ورزش، فرهنگ عامه و زندگی روزمره

ورزش بخش مهمی از فرهنگ عامه است. مردم فقط ورزش را در سطح حرفه‌ای دنبال نمی‌کنند؛ آن را در مکالمات روزمره، شوخی‌ها، لباس‌ها، بازی‌های محلی، شبکه‌های اجتماعی، کافه‌ها، مدارس و خانواده‌ها زندگی می‌کنند.

01

فرهنگ از پایین

فرهنگ ورزشی فقط از بالا و توسط دولت، رسانه یا باشگاه‌ها ساخته نمی‌شود. مردم عادی نیز در تولید آن نقش دارند.

03

فوتبال خیابانی در ایران

بسیاری از کودکان تجربه اولیه ورزشی خود را نه در باشگاه‌های رسمی، بلکه در کوچه، حیاط مدرسه، پارک یا زمین‌های خاکی به دست آورده‌اند.

02

روایت‌سازی مردمی

هواداران شعار می‌سازند، روایت می‌سازند، حافظه جمعی تولید می‌کنند و حتی گاهی در برابر روایت رسمی مقاومت می‌کنند.

04

یادگیری اجتماعی

این فضاها محل یادگیری دوستی، رقابت، مذاکره، قانون‌گذاری غیررسمی، حل تعارض و ساختن هویت جمعی‌اند.

ورزش، طبقه اجتماعی و فرهنگ مصرف

ورزش و فرهنگ مصرفی

ورزش مدرن بخشی از فرهنگ مصرفی شده است:

- باشگاه‌های بدنسازی
- لباس‌های ورزشی برند
- مکمل‌های غذایی
- اپلیکیشن‌های تناسب اندام
- مربیان خصوصی

نابرابری دسترسی

همه گروه‌های اجتماعی به یک اندازه به ورزش دسترسی ندارند و همه ورزش‌ها نیز از نظر طبقاتی معنای یکسانی ندارند.

- ورزش‌های گران‌قیمت: تنیس، اسکی، گلف
- ورزش‌های مردمی: فوتبال، کشتی

انتخاب ورزشی افراد فقط نتیجه علاقه شخصی نیست؛ بلکه با فرصت‌های طبقاتی، محل زندگی، امکانات شهری، جنسیت و خانواده مرتبط است.

این وضعیت می‌تواند از یک سو به گسترش فرهنگ سلامت کمک کند، اما از سوی دیگر، بدن را به کالایی برای نمایش، مقایسه و مصرف تبدیل کند.

ورزش، جنسیت و فرهنگ

هیچ بحثی درباره ورزش و فرهنگ بدون توجه به جنسیت کامل نیست. فرهنگ تعیین می‌کند که چه نوع فعالیت بدنی برای زنان و مردان مناسب، زیبا، خطرناک، شرم‌آور یا افتخارآمیز تلقی شود.

نظارت فرهنگی بر بدن زنانه

در جوامع مختلف، بدن زنانه در ورزش اغلب بیشتر از بدن مردانه تحت نظارت فرهنگی قرار می‌گیرد. پوشش، نوع حرکت، شدت رقابت، حضور در فضای عمومی و تماس بدنی می‌تواند موضوع مناقشه اجتماعی شود.

ورزشگاه به عنوان میدان مناقشه

در ایران، بحث حضور زنان در ورزشگاه‌های فوتبال نمونه مهمی از پیوند ورزش، فرهنگ، جنسیت و سیاست اجتماعی است.

گزارش فیفا ۲۰۲۴

فیفا در دسامبر ۲۰۲۴ از حضور حدود ۴۵ هزار زن و دختر در ورزشگاه نقش جهان اصفهان برای مسابقه سپاهان و پرسپولیس استقبال کرد، هرچند کنشگران حقوق زنان همچنان بر محدودیت‌های باقی‌مانده تأکید کرده‌اند.

نشانه تغییر فرهنگی

ورود زنان به ورزشگاه صرفاً یک مسئله ورزشی نیست؛ نشانه‌ای از تغییرات عمیق‌تر در فرهنگ عمومی و روابط جنسیتی است.

ورزش، قومیت و فرهنگ محلی

ابزار بیان هویت قومی

تیم‌های محلی، سبک‌های تشویق، رنگ‌ها، زبان شعارها، موسیقی هواداری و خاطرات باشگاهی، همگی می‌توانند به ابزارهای بیان هویت قومی و منطقه‌ای تبدیل شوند.

تراکتور تبریز

برای بسیاری از هواداران، تراکتور فقط یک باشگاه فوتبال نیست؛ نمادی از هویت آذری، تعلق منطقه‌ای و بیان اجتماعی است.

خطر تنش

اگر مدیریت نشود، می‌تواند به قطبی‌شدن، تعارض و حذف فرهنگی منجر شود.

ظرفیت مثبت

ورزش امکان دیده‌شدن و همبستگی می‌دهد و می‌تواند به رسمیت‌شناسی هویت‌های محلی کمک کند.

زبان غیرمستقیم فرهنگ

گاهی گروه‌هایی که در سایر عرصه‌ها امکان بیان کامل هویت خود را ندارند، در ورزشگاه، شعارها، نمادها و مناسک هواداری، خود را بیان می‌کنند.

ورزش، رسانه و تولید فرهنگ ورزشی

در جهان امروز، بخش بزرگی از فرهنگ ورزشی از طریق رسانه ساخته می‌شود. بسیاری از مردم تجربه ورزشی خود را نه از راه حضور در میدان، بلکه از طریق تلویزیون، اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به دست می‌آورند.

در ایران، فوتبال در رسانه‌های رسمی و غیررسمی چنان سهم بزرگی دارد که بسیاری از رشته‌های دیگر، با وجود موفقیت‌های بین‌المللی، کمتر دیده می‌شوند. فرهنگ ورزشی نتیجه عملکرد واقعی ورزشکاران نیست؛ نتیجه میزان دیده‌شدن و روایت‌شدن رسانه‌ای نیز هست.

ورزش، جهانی شدن و فرهنگ بومی

بازتفسیر محلی

فرهنگ‌های محلی عناصر جهانی را می‌گیرند و آن‌ها را بازتفسیر می‌کنند. فوتبال جهانی در ایران، ترکیه، مصر، برزیل یا ژاپن یکسان تجربه نمی‌شود.

جهانی شدن ورزش

جهانی شدن باعث شده ورزش‌ها، سبک‌های تمرین، برندها، لیگ‌ها و قهرمانان فراملی شوند. یک نوجوان ایرانی ممکن است هوادار رئال مادرید، منچستر سیتی یا بارسلونا باشد.

چالش ورزش‌های بومی

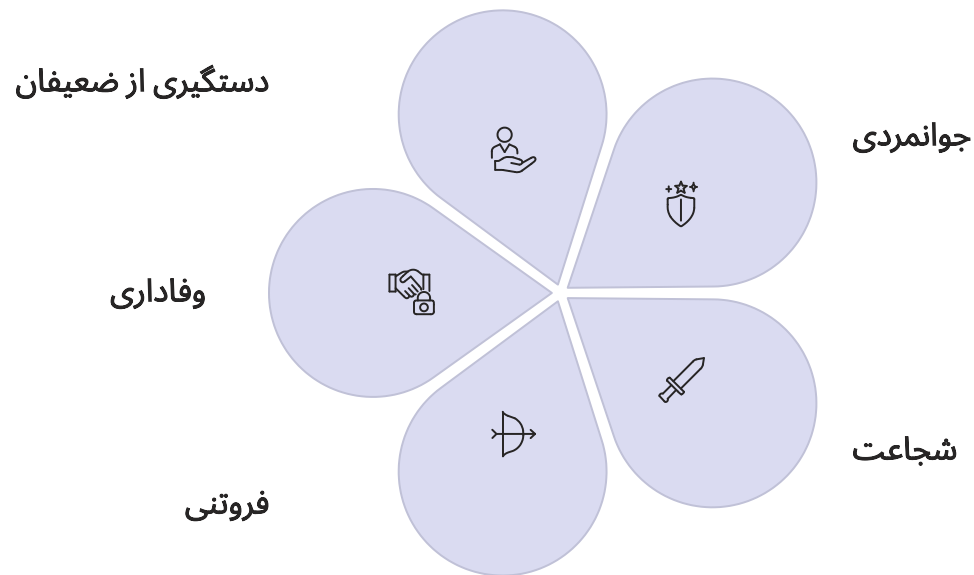
ورزش‌های بومی و سنتی در برابر جهانی شدن با چالش مواجه‌اند. اگر رسانه، آموزش و سرمایه‌گذاری فقط به ورزش‌های جهانی توجه کنند، ورزش‌های سنتی ممکن است به نمایش‌های نمادین محدود شوند.

زورخانه در عصر جهانی شدن

آیین زورخانه‌ای ایران از یک سو به‌عنوان میراث فرهنگی ناملموس ثبت و شناخته شده است؛ از سوی دیگر، در رقابت با ورزش‌های مدرن و رسانه‌ای، نیازمند بازتعریف جایگاه خود در زندگی نسل جدید است.

ورزش، اخلاق و فرهنگ پهلوانی در ایران

یکی از ارزشمندترین بخش‌های فرهنگ ورزشی ایران، مفهوم «پهلوانی» است. پهلوان در فرهنگ ایرانی فقط قهرمان بدنی نیست؛ شخصیتی اخلاقی است.

بازاندیشی انتقادی

فرهنگ پهلوانی را نباید به صورت رمانتیک و بی نقص دید؛ این سنت نیز تاریخی مردانه داشته و نیازمند بازخوانی انتقادی از منظر جنسیت و برابری است.

رستم در شاهنامه

در شاهنامه، شخصیت‌هایی مانند رستم فقط جنگاور نیستند؛ حامل ارزش‌های اخلاقی، وفاداری و مسئولیت جمعی‌اند. در زورخانه، این میراث اسطوره‌ای با عناصر اسلامی و عرفانی ترکیب شده است.

نمونه اول: زورخانه؛ ورزش به عنوان آیین فرهنگی

نمونه ایرانی

زورخانه یکی از روشن‌ترین نمونه‌های پیوند ورزش و فرهنگ در ایران است. در این فضا، ورزش، موسیقی، شعر، دین، اسطوره، اخلاق و بدن در کنار هم قرار می‌گیرند.

قهرمان در برابر پهلوان

در زورخانه، بدن نیرومند بدون اخلاق کامل نیست. قدرت بدنی باید با فروتنی و مسئولیت اجتماعی همراه شود. همین نکته، تفاوت مهمی میان «قهرمان» و «پهلوان» ایجاد می‌کند.

تاریخ عمیق‌تر

این نمونه برای دانشجویان نشان می‌دهد که ورزش در فرهنگ ایرانی تاریخی عمیق‌تر از ورزش مدرن باشگاهی دارد.

نظام نمادین

حرکات ورزشی فقط تمرین عضلات نیستند؛ در یک نظام نمادین معنا می‌یابند. حضور مرشد، ضرب، اشعار حماسی و عرفانی نشان می‌دهد که ورزش می‌تواند نوعی آیین فرهنگی باشد.

نمونه دوم: فوتبال و هویت ملی در ایران

نمونه ایرانی

زبان مشترک عاطفی

فوتبال در ایران فقط سرگرمی نیست؛ زبان مشترک عاطفی میلیون‌ها نفر است. مسابقات تیم ملی می‌توانند احساس ملی را فعال کنند و برای مدتی شکاف‌های اجتماعی را کاهش دهند یا دست‌کم زیر یک هیجان مشترک قرار دهند.

میدان فشرده جامعه

فوتبال فقط وحدت نمی‌سازد؛ گاهی تضادها را نیز آشکار می‌کند. انتظارات سیاسی، قومی، طبقاتی و جنسیتی وارد فوتبال می‌شوند. بنابراین، فوتبال میدان فشرده‌ای از جامعه ایران است: جایی که شادی، اعتراض، هویت، رسانه، جنسیت و قدرت در هم می‌آمیزند.

نمونه سوم: تراکتور و فرهنگ هواداری قومی-محلی

نمونه ایرانی

باشگاه تراکتور نمونه مهمی برای فهم رابطه ورزش، قومیت و فرهنگ محلی در ایران است.

هویت آذری

برای بسیاری از هواداران، تراکتور فقط تیم فوتبال نیست؛ نشانه‌ای از هویت آذری و تعلق منطقه‌ای است. شعارها، زبان، مناسک هواداری و سبک حضور در ورزشگاه، همگی بخشی از بیان فرهنگی‌اند.

فضای بیان هویت

این نمونه نشان می‌دهد که ورزش می‌تواند فضایی برای بیان هویت‌هایی باشد که در ساختارهای رسمی کمتر مجال بروز دارند. اما همین ظرفیت نیازمند مدیریت فرهنگی حساس است.

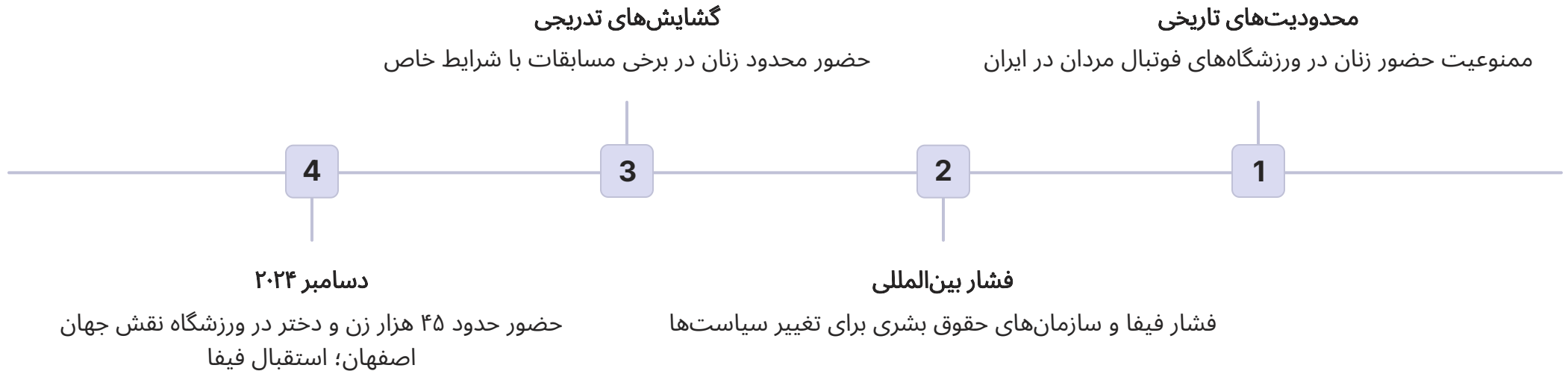

نمونه چهارم: حضور زنان در ورزشگاه‌ها

تغییر فرهنگی

نمونه ایرانی

مسئله حضور زنان در ورزشگاه‌های فوتبال ایران نشان می‌دهد که ورزشگاه فقط مکان مسابقه نیست؛ صحنه مناقشه فرهنگی درباره جنسیت، بدن، فضای عمومی و حقوق شهروندی است.

این نمونه برای تحلیل جامعه‌شناختی بسیار مهم است، زیرا نشان می‌دهد تغییر فرهنگی همیشه خطی و ساده نیست. گاهی با گشایش‌های محدود، مقاومت‌های نهادی، فشارهای بین‌المللی، مطالبه‌گری داخلی و مذاکره اجتماعی همراه است.

جمع‌بندی

ورزش و فرهنگ رابطه‌ای سطحی یا تزئینی ندارند؛ ورزش یکی از مهم‌ترین میدان‌های تولید، نمایش و مناقشه فرهنگی است.

زورخانه و پهلوانی

نشان می‌دهد که ورزش در فرهنگ ایرانی می‌تواند با اخلاق، معنویت و جوانمردی پیوند بخورد.

فوتبال و هویت ملی

نشان می‌دهد ورزش مدرن چگونه به زبان هویت ملی، هیجان جمعی و فرهنگ عامه تبدیل شده است.

تراکتور و قومیت

نشان می‌دهد ورزش می‌تواند فضای بیان هویت قومی و منطقه‌ای باشد.

زنان و ورزشگاه

نشان می‌دهد ورزش یکی از میدان‌های اصلی تغییر و مناقشه فرهنگی در جامعه معاصر ایران است.

دانشجوی جامعه‌شناسی ورزش باید ورزش را فراتر از رقابت و نتیجه ببیند. ورزش یک متن فرهنگی زنده است؛ متنی که جامعه هر روز آن را می‌نویسد، می‌خواند، تفسیر می‌کند و بر سر معنای آن مبارزه می‌کند.